

3

GLASILO METLIŠKE PILAČINE

Pisma uredništvu "Čas hiti"

Čas hiti, hitimo tudi mi, da ga ujamemo, da ga naredimo iz objema krute, a spretne ničevosti, da bo naš, da bo ves naš.

Mali smo, a ne tudi zaostali, uvrstili se bomo med velike, z duhom in srcem, belokranjci, vsi brez razlike. Glasilo metliške mladine bo vsem v bodrilo in zagotovilo, da smo res ujeli čas, ujeli korak, da smo vedno mladi, novi in izvirni in zato se nam mudi!

Iz naših misli, želja, volje in dela, bo naša dežela postala dolina srečnih ljudi. Ne sme se povrniti tisto: "vsi za enega - eden za sebe!" Čas pripada nam, bodočnost mora biti naša, last vseh, ki smo mladi po duhu in srcu. Da, to je metliška mladina; dal jo je čas, viharen in sila zanimiv!

Vsi, ki smo po letih starejši, se veselimo uspehov mladine, posebno še ob izdaji njenega lista in pri tem zagotavljamo (!) vsestransko pomoč!

V letu 1964 pa nov, krepak prijem in mnogo skupnih uspehov ter osebnega zadovoljstva uredništvu, ožjim sodelavcem (!) in bralcem glasila metliške mladine

bralec

RAMUTA RUDOLF

Morda bi prav to sodilo na prvo stran; v uredništvu smo prejeli dve pismi tov. RUDOLFA RAMUTE iz Metlike. Prejeli smo samo ti dve pismi. Bili smo nadvse veseli in tovarišu najlepša hvala! Razveselili smo se zato, ker smo začutili, da pri našem delu nismu sami, da je z nami še nekdo. Da, ta preprost, dealven človek!

V Metliki je veliko takih ljudi, tudi študiranih in razgledanih, ki pa se za mladino prav malo zanimajo! Vemo; delo z mladino ni plačano, večina v Metliki pa strmi za tem, da si napolni žep za avto ali televizijo. Ne zanima ga mladina, ne zmeni se, če mladina zahaja v gostinske lokale, ne zanima ga, čeprav je na vodilnem mestu in bi ga to MORALO zanimati!

Pri izdaji našega lista nam ni še nihče priskočil na pomoč. Sami delamo po svojih umskih in denarnih sposobnostih. Če uspemo, nam je to zabava in obenem plačilo! Plačilo s katerim ne moreš kupiti tč ali ono; a vseeno je to plačilo več vredno in ga bolj cenimo kot "dirko za denarjem".

Če bi mladina v Metliki izvedla tri posilstva ali ukradla avto, bi se jel za njo zanimati kdo, če ne nihče drug vsaj - policija.

Prav zato so nas pismi tov. RAMUTE še bolj razveselili in nam dali nove spodbude za nadaljnje delo. Želeli bi, da postane naš stalni dopisnik. Honorarjev res ne dajemo, a vemo, da bo tov. Romuta vseeno zadovoljen.

Uredništvo

JAZ SEM...

Dovolite, da se vam predstavim: sem list z imenom: "Čas hiti". Poznate me, ko sem že rojen, a kaj je v mojem embrionalnem življenju, skoraj nihče ne ve. Pa, berite:

Najprej za moje telo člani uredništva nabirajo prispevke. Največkrat jih napišejo kar sami, ker se za mojo oploditev nihče ne zmeri. Ko imajo prispevke v rokah, jih korigirajo, kupijo matrice pa hajd k tiskarstvu. Tajnica, neplačana oseba, a vseeno prijazna, napiše tekst na matrice in jih "slavnostno" izroči mojemu očetu. Tako mi je okostje narejeno. (Če pogledamo z rentgenom v materino teko). Nato član, ki je tudi odgovoren za moje rojstvo, odide na občino po ciklostil; to je strojček za razmnoževanje. Člani uredništva zavijejo v mrzel klub, nekdo položi matrice na valj ciklostila, nalije tiskarsko pasto, (če ni zmrznjena) in prvi del mojega telesa je popisano. Toda - takih delov je treba 150 ! in to pomnožite z 12 ! Torej 150 x 12 = 1800 ! Zakaj z 12? Ne razumete ? Razdeljen sem na 150 bratcev, nisem edinček, in vsak bratec ima 12 delov, listov. Veliko listov se mojim staršem tudi pokvari. Orog 500 !

Ko me tako cel dan po delih sestavljajo, so člani uredništva že čisto izmučeni in prezebli. Zvečer pa me spnejo.

Drugi dan sem že pri tem ali onem meščanu, ki me preklinja, raztrga ali mi pokaže drugo plat svojega življenja, ko me odnese na ...

NEKAJ O STARI ARHITEKTURI METLIKE

Metlika je staro mesto in ima prav zaradi tega posebne arhitektonske zanimivosti. V začetku je bila Metlika ostrujena v jedro, šele kasneje so se razvili mestni predeli, ki so še danes ohranili svoja imena. Ob glavni cesti so Drage in Straišče, nad cesto Cancenberg, nad Obrhom Poleg in Hrib, ob cesti, ki pelje v Božakovo pa Majer ter v dolini Obrha Majland.

Metlika je bila večkrat požgana (najhujši požar je bil l. 1709), zato v njej ni najti posebnih stavbarskih, kulturnozgodovinskih in umetnostnih vrednot. Po letu 1709 so zrastle iz pepela napoli lesene napoli zidane hišice. Nizke z ganki opasane hišice ter s slamo ali s skodlami krite, so dajale poseben vtis in karakterizacijo takratnega tednjega življenja. Ko se je inovinsko stanje posameznikov izboljšalo, so se začele pojavljati proti sredi 19. stoletja večinoma enonadstropne stavbe, ki so jih gradili italijanski zidarji. Za to dobo je značilno oživljanje vseh mogočih stilov, za katere je značilno povdaranje predvsem novih gotskih, renesančnih, romantičnih, skratka predsecesijskih elementov. Ti se kažejo v konzolah, vežnicah, zidicah, okenskih okvirjih ter arkadnih hodnikih.

Zlasti močan arhitektonski povdarek daje človeku hiše nad Bojaco. Pročelja so obrnjena proti Mestnemu trgu. Graditelji so jih prav na poseben način oblikovali. Zunanji stranem hiš, ki so obrnjene proti Cesti bratstva in enotnosti, pa graditelji niso posvetili toliko pozornosti, zato daje temu delu mesta domačo vrednost prav ta razgibanost. Na najhujšem hribočku nedaleč od Mestnega trga stoji grad, ki pa nima umetnostnih ambicij. Delno je grajen v stilu baroka, čeprav so bile okenske odprtine na dvorišču kasneje vzdane. Prav posebno zanimiva je mestna hiša. S svojimi strešno fasadnimi stebričji, med katerimi tiči železni grb mesta Metlike. Od tega okolja se razlikuje poslopje lekarne s psevdorenesančnimi elementi. Nedaleč stran stoji župnijska cerkev, ki malo spominja na ljubljanske Križanke s širokim oknom nad portalem in trikotnim čelom. Martinova cerkev je v osnovi najstarejša kulturna zgradba v Beli krajini, sezidana v 15. stoletju. Pokopališka cerkev posvečena Roku, ima na vsaki strani vohda zvonik. Notranjščina je poslikana. Freske nimajo posebne umetniške vrednosti. Nedaleč stran stoji grkokatoliška cerkev posvečena Cirilu in Metoju, ki je novejša, saj je sezidana 1903. leta.

ŠIBA

Rekel bi, da to ni prav. Zares ni prav! Pogledjmo no malo okrog; zakaj mora biti ravno pri nas tako, tako pusto. Mi, mladina, večkrat zavračamo krivdo na našo občino in vse ostale, češ, ne daje nam zabave in razvedrila. V eno roko imamo prav, vendar se mnogi izmed nas ne zavedajo tega, da je treba najprej pokazati veselje za neko stvar in če bo veselje, bo pomoč že prišla pa naj bo občinski komite ZMS še tako malo uvideven. Tu ne mislim samo naš, metliški kotiv, ampak na splošno, čeprav je ravno v Metliki tako.

ČLO. Pripravljen je delati samo majhen krog ljudi, mladincev in mladink. Vedno so isti, vedno samo eni in isti pripravljajo veseli večer ali priredbo na "noro" misel, izdati svoje glasilo. Preveč je takih, ki samo zijajo kot ptiči mladiči, čakajoč, da jim pade kaj v usta, ne da bi od sebe kaj dali in se žrtvovali, čeprav so za to bolj zmožni kot mladi ptiči. Bodimo, vruga, malo bolj živi in nikar biti samo opazovalci dogajanj v našem malem mestu. To ni kino, to je življenje! Kje so dramske uprizoritve, kje predavanja in recimo literarni večeri, kar naj bo osnovno. Se spominjate "GASILSKE PRAMBE", "Tončka", "ŽUPANOVE MICE", Nušičevega "NAVADNEGA AČLOVEKA" in ostalih? Kje je zdaj to? Ne drezam samo v mladino, ampak tudi v odrasle. Pustimo tovarišico Julko, ona je storila na tem polju mnogo, mnogo in si zdaj ne bo več grizla nohtov zaradi tega. Izguba ne sme biti nikdar popolna izguba. Ni naslednikov, kaj? Nobeden ni rojen režiser, nekako je treba začeti in vsak začetek bo pristržno pozdravljen. Literarni večer! To bi bilo čudovito! Nima sicer tradicije pri nas, zato pa bi bilo spremljano z zanimanjem. Predavatelj bi bil lahko vsak, ki hodi v gimnazijo ali učiteljišče, ali morda študent, ki bi "žiher" prišel domov tudi z drugačnim ciljem, kot je kvartanje in pripovedovanje vicov po vogalih. To je tudi njihova zadnja beseda. Ali bi zmogli kaj več?

No mladina in stari, kaj menite? Zinsko spanje je za nedvede, ljudje imajo pa ravno ta čas največ prilike in časa, da se izprsijo in pokažejo, da znajo tudi kaj več kot papceti in pupceti.

Aj, dom pes taca mok!

Tovariši! Zgaj, ko podeljujemo nagrade, ne bi in ne smemo pozabiti na tov.Hrkala. Tov.Hrkal je vzgleden član našega kolektiva. Poglejmo njegove vrline: rad pomaga! Da, tovariši! Pomagati si moramo! To je najvažnejše! Država mora pomagati državi, da dobi čimprej atomsko bombo, občina občini, da dobi vsaj enega učitelja, sosed sosedu, da dobi čimveč otrok, prijatelj prijatelju, da okropa svoje podjetje. Toda to še ni vse! Tovariš Hrkal je bil letos v Italiji. Ne smemo pozabiti, da je vsakeru prinesel žvečilni gumf! Ni da zase ni prinesel nič, razen tistih 20 "Darwilo". Prej imenovani tovariš se je odlično izkazal na novoletni zabavi: pretepel je tri miličnike, ki so hoteli odpeljati našega direktorja. Toda, tovariši, to še ni vse! Lani, ko smo gradili športno igrišče, se je tovariš Hrkal tri mesece pogovarjal v hotelu z nekim inženirjem, kako naj bi izgledalo naše igrišče. Tako! Ni bil sebičen! Zapravil je tri mesece! Ko smo mu za Novo leto hoteli podariti čokolado, je dejal: "Ne, prodajte jo in kupite cigarete za vse!" To je rekel! Pomislite, odrekel se je čokoladi! Zato predlagam, da tovariša Hrkala nagradimo s 500 tisoč dinarji. Mislim, da je vsem jasno o katerem tovarišu sem govoril. Tudi to je dokaz skromnosti, NISEM se hotel imenovati s pravim priimkom, tovariši!

govor

Morda bi malo odgovoril piscu članka "Šiba". Avtor pravi: "Mnogi izmed nas se ne zavedajo, da je treba najprej pokazati veselje za neko stvar in če bo veselje, bo pomoč že prišla..." Lobo beseda, ki bi jih raje vrgel ob steno. Ali ni mladina pokazala veselja? Organizirala je tri "Vesele večere", začela je izdajati svoje glasilo, pripravila predavanja o OZN itd. Kje je pomoč? Kje je kakšnen nasvet? Vzemimo samo predavanje tovariša Mladena Županiča. Za predavanje o OZN se je Mladen dalj časa pripravljaj, zbral gradivo. In uspeh? V klubu, kjer naj bi bilo predavanje, je bil Mladen sam s tremi prijatelji. Kaj tem predava? Kaj še kaj pripravi? Govoriti o "čučovitosti" literarnega večera je odveč! Ali ne bi lahko uspel kot predavanje?!

Res pa je, da bi namesto "kvartanja in pripovedovanja vicev", mladinci lahko naredili kaj več; Vsaj toliko kot tisti, ki so nam vzgled!

A.V.

KLUB

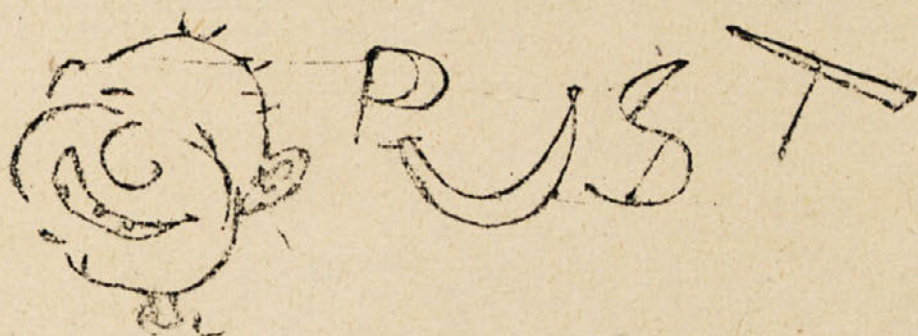
Pod besedo klub si človek zamišlja prijeten, topel prostorček, s televizijo, radiom, različni revijami in časopisi. In kaj je metliški klub? Je soba, a ne topla, še manj prijetna s svojimi "poguljenimi" stenami. Okna so prazna, brez zavos. Skratka; to je SOBA in NIČ drugega. Kurjenc je le, če je v klubu kakšen sestanek. Drugače pa - SIBIRIJA! Dejali boste, da za ureditev kluba ni sredstev! O, sredstva so, ni pa človeka, ki bi s temi sredstvi razpolagal in bi naredil iz puste sobe prijeten, drug dom z različni programi, predavanji, razgovori... Kaj previte na to?

A.V.

ZAHVALA

Ob tej številki lista se najlepše zahvaljujemo tovarišici Angelci Mihelčič, ki je s svojim nesebičnim delom pripomogla k izidu mesečnika!

Enako se zahvaljujemo tudi tovarišici Duški Omerzel!

Dan v februarju je določen za dan pustovanja, za god vseh moških. Svob god cenijo eni bolj, drugi manj. Metličani so včasih ta dan cenili bolj, kot ga "obrajtajo" danes. Tisti dan v februarju so se stari in mladi našemili. Zašto svečanost so se pripravljali več tednov, mesecev. Izvoljen je bil celo odbor "gadov in beloušk", ki je danes skrit v svoji luknji. Ta odbor je skrbel, da je bilo za dan praznovanja pripravljeno vse; vozovi, avtomobili, kosačnice in seveda ljudje, ki so se spremenili v medvede, hudiče, ženske z dvema obrazoma...

Prišel je težko pričakovani dan. Metlika je zaživeła kot malokdaj v letu. Saj to je naš dan, dan vseh norcev! Povorika čudnih "svatov" je krenila po mestu in pri gledalcih vzbujala smeh. Navsezjeto kakšno fantazije imajo ljudje, kaj vse si ne izmislijo!

Sreda, dan po pustovanju, je pepelnica. To je dan žalovanja. Celo mesto se zavije v črnino oziroma se zaliva s črnino. Odšel je dan, umrl je dan veselja.

Popoldan je pogreb. Povorika z duhovnikom, šlahto in pokojnikom na nosilih, krene ob glasnem joku najbližjih po mestu. Metličani so spoštljivo odkrivajo in žalujejo. Končno pridejo na trg, kjer "ubogega" pokojnika, ki je narejen iz stare oblike in žaganja, polijejo z bencinom in zažgejo... Jokanje in kriki najbližjih...

Da! Tako je bilo včasih, pred leti! Ta kraj je danes v Metliki pust? Kopicca šolskih otrok, ki se našemijo bolj ali manj posrečeno, duhovito. Čudje, belouške, kje imate svoj brlog? Povejte nam! Pripegljali vam bomo drva, da vam ognj ogreje kri...

VGONEFKA

To rubriko smo prvič uvedli v našem listu. Objavljali bomo karikature raznih Metličanov. Poglejte prvo in povejte koga predstavlja!

Odgovor, v katerem morate navesti samo ime in priimek narisane tovariša, pošljite najkasneje do 20. v mesecu na naslov: Glasilo metliške mladine "ČAS HITI" ZMS Metlika. Pravilne odgovore bomo nato izžrebali in dva nagradili z nagrado po 500 dinarjev. Izid žrebanja bomo objavili v 4. številki lista 1. marca. Nestrono pričakujemo vašega odgovora. Le pogumno!

BREZ BESED

MIL.: STE VIDELE KAKŠNEGA
SUMLJIVEGA TIPOA?
PEŠ.: RAZEN DVEM MILIČNIKOV
NOBENEGA

MLADINA, VELIKAN SI

Mladi smo in krepke so naše roke,
ne ustrašimo se nalog, ki pred nami stoje
in zdo se nam nedosegljiva.

Mladina, velikan si,
a ne iz pravljice in povesti,
velikan na "Bratstva in enotnosti" si cesti.

S svojo močjo premikaš gore,
z voljo premaguješ silne napore,
o mladina, ti si velikan!

Zgradila ceste, proge si in velikanska poelopja,
pomagaš pri ingradnji novega Skopja.
Povsed si, kjer potrebna tvoja je moč.

Le smelo naprej, ti sile velika,
naš si ponos in naša si dika.
Le s pesmijo v boj za lepše dni!

Le smelo naprej v sončni dan,
z roko v roki in kranjom na rami,
naj pesni besedstva vedna bo z vani!

Le brez strahu naprej ti sila plemenita
v boj za mir in socializem,
za vzgled pa jemljil tovariša si Tita.

NE VPRAŠAJ

Ne vprašaj, prijatelj,
zakaj pogled kalijo mi solze.
Ne vprašaj tovariš,
zakaj grudi v lahčenju mi drhte.

Ne vprašaj srce
in ne izpoveduj mi dušo,
saj veš, da sreče noje
ne da rešiti se izpod ruše.

Stran rajši se ozri
in pojdi mimo mene brez besed.
Da tovariš! To želja je dekleta
dvaindvajsetih let!

Marija Trpinc

Iz dnevnika študentke

3. november 1963

"Adijo Roberta!"

"Adijo Šali!"

"To je slovo", misli Roberta. "Vlak drvi vse dalje in dalje in z njim odhaja on. Ali ga res ljubim? Ne, on je človek v katerega strašno dvomim. Ne verjamam mu, a srečna sem, da ga vidim. Veni, da me ne bo dolgo ljubil, če me sploh sedaj ljubi. Veni, da so njegove besede prazne in zakaj še vedno upam. Zakaj?"

Vlak je že daleč. Strmam še vedno vanj negibno in molčeč. Morale bi zakričati: "Srečno in ne pozabi me," a ne morem, strah me je teme, ki me obdaja, tema zahrbtna in grozeča.

Zadržan se. Koliko je ura? 23 in ena minuta. Pozno je že, a jaz sem lačna. Še vedno brez-kosila in večerje. S strahom pogledam v žep, kjer je bilo le še 100 din in nekaj drobiža. Zelo se je vedno bolj oglašal, a kaj bi, saj sem bila tega vajena. Sklenila sem stopiti v prvo gostilno, da se najem za tistih borovih 100 dinarjev.

Pospešila sem korak in kmalu sem se znašla v zakotnem zakajenem prostoru. Mize v ospredju so bile zasedene, zato sem se z velikim veseljem vsedla v kot, tako da sem imela razgled po celi sobi. Vsi so zijali v mene: prvič sem prišla sem in sem torej novinka.

Z velikim presenečenjem sem ugotovila, da so tu sami mladi ljudje - fantje in precej pomajskljivo obblečena dekleta. Takoj sem opazila, da imajo fantje vso pravico do deklet.

Kmalu se je na nizkem odru pojavil fant s precej dolgimi lasmi, v razgaljeni srajci in kavbojkah. Izza mize je vstalo pet fantov, ki naj bi po vsaj verjetnosti tolkli po glasbilih. Nekdo je začel ploskati in za njim je začela vsa ta lahkomiselna množica. Končno je je pomirilo razbijanje po klavirju, kričanje pevec, ki se je zviljal kot jegulja.

Tistih nekaj fantov s pevcem vred je zabavljalo ter razveseljevalo te mlade ljudi, ki si v svoji revni domišljiji ne izmislijo lepše zabave. Ko se je pevec razkričal, zopet ploskanje in smeh, prav neumen, smeh pijancev.

Zamislil si, kako revni so ti ljudje, ki jim je ta "popevka" razveselila njihovo zakrnjeno dušo. Laj lo občutijo pri tem. Nič, saj nihče ničesar ne razmišlja, skratka boje se nisliti, ker bi šele takrat uvideli, kako zanikano je njihovo življenje.

Njihovi obrazi, oči, vse to je brezizrazno in veselo. Da, takšen je današnji mladi človek - sebičen, nevošljiv, lahkoniseln in zanikrn.

Ali se boče tega kdaj koli rešili. ti, ki se v tvistu zvijajo pred menoj? Ne, nocoj so veseli. Iraje pihače in kar je najglavneše zabavo. "Pevci" so se vrstili drug za drugim in čudila sem se, koliko "skritih talentov" imano. Neplesalci nečejo pripombe in obratno.

"Ti, Meta, koliko ináš čez pas?" sproži že trd frajer. Vsa družčina kliče v smeh in, da ne bi nehali, mu zakriči ona.

"Viđiš, da imam defekt, falot", in že jo je njen plesalec vrgel na drugo stran. Zopet se vsi dušijo v smehu, kakor bi bili plačani po učinku. "Mater, kje si pa takšne roge staknila, Joži? Res so kot turška sablja."

"Želite prosim", se oglasi natakak pri moji nizi. Vsa zmedona mu rečen "čaj in sendvič". Oboje sem poten hitro pojedla, ker sem se bala pripomb. Odšla sem. Ko sem zaprla vrata, se je na oni strani zgubljal razbijanje po inštrumentih v razposajenosti ljudi, ljudi ki živijo brez cilja.

ANICA IVIČIČ

Za prodajo, lista ima največ zaslug tovarišica Stanka Požek. Za uslugo se ji najlepše zahvaljujemo. Prav tako hvala tovarišici Senji Brinc, uslužbenki v knjižarni.

LIST JE IZDAL ODGOVORNI ODBOR V SEŠTAVI:
MARJAN MATKOVIČ, ZORAN HOČEVAR, DUŠKA OMERZEL IN
TONI GAŠPERIČ.